

Waterschap Aa en Maas
De heer L.H.J. Verheijen,
voorzitter stuurgroep Meanderende Maas
Postbus 5049
5201 GA 's-Hertogenbosch

Gemeente Wijchen

Kasteellaan 27
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

t 024 751 71 11

e gemeente@wijchen.nl

contactpersoon

Liliane Nagelhout
t 024 751 72 93

ons kenmerk

Z/18/022110

datum 3 oktober 2018
onderwerp Bestuurlijke reactie van de gemeente Wijchen inzake
Meanderende Maas
verzonden

Geachte heer Verheijen,

In het stuurgroepoverleg Meanderende Maas van 26 september 2018 heeft u gemeentebesturen de ruimte geboden om opvattingen bij de concept Kansrijke alternatieven (X en Z) en de verdere afweging kenbaar te maken. Dit als onderdeel van de informele bestuurlijke consultatie, waarin het regioproces Meanderende Maas op verzoek van deelnemende gemeenten voorziet.

Hoogwaterveiligheid is van levensbelang en wordt vanzelfsprekend door de gemeente Wijchen onderstreept. We ondersteunen de aanpak waarbij wordt gekomen tot een optimale mix van dijkversterking, rivierverruiming en gebiedsontwikkeling. Hierbij ligt voor Wijchen de focus op het versterken van routestructuren, natuurontwikkeling, behoud van cultuurhistorische waarden en de woonkwaliteit in Batenburg en omgeving.

We zien ook dat sprake is van een complex vraagstuk, op het niveau van de Meanderende Maas, de Bedijkte Maas en gehele Maas, waarbij vele partijen en belangen samenkomen. Daarom stellen wij een zorgvuldig en transparante afweging en een gedragen maatregelenpakket centraal in het regioproces.

Bijgaand de reactie van de gemeente Wijchen bij de concept Kansrijke alternatieven en het vervolgproces. Wij vertrouwen erop dat de gemeentelijke reacties worden meegenomen bij de vaststelling van de Kansrijke alternatieven in de stuurgroep Meanderende Maas van november 2018. En bij de totstandkoming van het Voorkeurs-alternatief, dat najaar 2019 eveneens ter informele bestuurlijke consultatie wordt voorgelegd.

Proces

1. Wij waarderen dat 'de streek' uitgebreid is betrokken bij de totstandkoming van de Kansrijke alternatieven. Ook de Gemeenteraad is in het proces meegenomen, onder andere via de raadsinformatiebrieven vanuit de Meanderende Maas. Beiden waren een nadrukkelijke wens van de gemeente Wijchen.
2. De gemeente Wijchen hecht veel waarde aan integraliteit, waarbij een optimale combinatie wordt gemaakt van dijk aanpassing, rivierverruiming en gebiedsontwikkeling. Dit was ook de inzet van het regioproces. We zien nu dat de combinatie met gebiedsontwikkeling aan de gelderse zijde naar de achtergrond is geraakt.

Terwijl juist de combinatie met gebiedsontwikkeling meerwaarde heeft voor de lokale samenleving. Voor een toelichting verwijzen wij naar het punt Inhoudelijk.

3. Verder is in het regioproces de focus steeds meer komen te liggen op Integraal riviermanagement. Voorjaar 2018 werd duidelijk dat de Minister de regierol in de regioprocessen meer naar zich toe haalt en rijksopgaven op het gebied van onder andere scheepvaart, waterkwaliteit en zoetwatervoorziening als vertrekpunt neemt.

Aangezien in het regioproces de combinatie hoogwaterveiligheid en ruimtelijke gebiedskwaliteit steeds het uitgangspunt is geweest, lijken hiermee de belangen te verschuiven ten nadele van het lokale Wijchense belang. Wij vragen om duidelijkheid over de rol en waarde van de gemeente Wijchen in het regioproces. En over de gevolgen van het standpunt van de Minister voor de financiering van gebiedsmaatregelen.

Inhoudelijk

4. Wij constateren dat de maatregelen vooral aan de Brabantse zijde plaatsvinden, waardoor meekoppelkansen voor gebiedsontwikkeling aan de Gelderse zijde beperkt zijn. Zo is de retentie nabij Niftrik (nevengeul tussen Niftrik en Batenburg) in de concept Kansrijke alternatieven komen te vervallen, omdat deze maatregel kostenintensief is en onvoldoende bijdraagt aan het doelbereik voor hoogwaterveiligheid.

Op zich wordt hiermee tegemoet gekomen aan de wens van de gemeente Wijchen om dit recent ontwikkelde natuurgebied de komende jaren te ontzien. We betreuren echter dat hiermee ook de cofinanciering voor het doortrekken van het vrijliggende fietspad van Niftrik richting Batenburg, en vervolgens Appeltern, komt te vervallen. Het doortrekken van het fietspunt, onder voorwaarde van cofinanciering van Provincie of Rijk, is een nadrukkelijke wens van de Raad.

5. In dit licht willen wij ook de vervallen maatregel Spoorbrug Ravenstein noemen, als maatregel waarbij het opheffen van een rivierkundige 'flessenhals' kan worden gecombineerd met gebiedsontwikkeling en verbetering van de spoorverbinding. Deze maatregel was niet kansrijk binnen het relatief korte tijdsbestek van de Meanderende Maas. Wij spreken de hoop uit dat deze maatregel meer prioriteit krijgt, gezien het regionale belang en het standpunt van de Minister.
6. Wij waarderen dat met de 2 concept Kansrijke varianten impliciet is besloten om de bakenbomen te behouden. De bakenbomen hebben een grote cultuurhistorische en belevingswaarde voor de Wijchense samenleving. Dit sluit ook aan bij de door de gemeenten Oss, West Maas en Waal en Wijchen beoogde bakenbomenstrategie. De provincie Brabant is hiervan de trekker.
7. De beoogde natuurontwikkeling in de De Lyden ten westen van Batenburg wordt door de gemeente ondersteund. Graag willen wij meedenken over de maatregelen in De Lyden. Dit in samenwerking met de gemeente West Maas en Waal.
8. Wij vragen om aandacht voor een goede structuur van struinpaden in het buitendijkse gebied. Deze hebben een belangrijke recreatieve belevingswaarde in combinatie met natuur. In alternatief Z bestaan geen meekoppelkansen voor versterking van de struinroute-structuur. In alternatief X beperkt dit zich tot het gebied ten westen van Batenburg.

9. Wij vragen nadrukkelijk om bescherming van de dijk in Batenburg, als beschermd dorps- en stadsgezicht. Verhoging van de dijk zou het dorpsgezicht aantasten. Op basis van de voorgestelde kansrijke alternatieven zien wij vooralsnog geen belemmering.
10. Wij missen het element Duurzaamheid in de alternatieven. Bijvoorbeeld de combinatiemogelijkheden met energiewinning. Wellicht kan dit enige uitwerking krijgen als meekoppelkansen.

Vervolgproces totstandkoming Voorkeursstrategie

11. Wij zien graag meer duidelijkheid over de rol en zeggenschap van de gemeente Wijchen in het vervolgproces. Mede nu aan de Wijchense zijde beperkte meekoppelkansen bestaan voor gebiedsontwikkeling. Het regioproces lijkt zich hierdoor te vernauwen tot een exercitie van Waterschap en Rijkswaterstaat, waarbij de rol van Gelderse gemeenten en provincie Gelderland minder belangrijk wordt.
12. De gemeente Wijchen hecht veel waarde aan een transparant en navolgbaar besluitvormingsproces met verdedigbare keuzes richting de samenleving. Met een objectief afweegkader, waarmee opgaven in samenhang worden afgewogen, en inzicht in consequenties inclusief neveneffecten van gemaakte keuzen. Wij vertrouwen erop dat hierin in het vervolgtraject wordt voorzien.

Hierbij graag aandacht voor de samenhang met maatregelen in de andere maasvakken, zoals de Bedijkte Maas, zodat worden gekomen tot een maasbreed consistent beeld en maatregelenpakket.
13. In dit licht van regionale samenhang en samenwerking blijft het gemeentebestuur het belang van het versterken van recreatieve routestructuren benadrukken, zoals fietspaden en struinroutes.
14. Voor wat betreft draagvlak zien wij graag dat de goede communicatie 'met de streek' wordt doorgezet. Alsook het betrekken van gemeenteraden in aanloop op de informele bestuurlijke consultatie van de Voorkeursstrategie en de daaropvolgende bestuursovereenkomst
15. De gemeente vertrouwt erop dat ook bij de verdere uitwerking van de kansrijke alternatieven rekening wordt houden met lokale ruimtelijke belangen, van aanwonenden, agrariërs, bedrijven en recreatieve sector. Alsook de bescherming van gemeentelijke eigendommen en infrastructuur.

De gemeente vertrouwt op een haalbaar en betaalbaar alternatief, waarbij kosten niet worden afgewenteld op individuele partijen of gemeenten. Bij noodzakelijke wijziging van grondgebruik en gemeentelijke eigendommen gaan wij ervan uit dat nadelen worden gecompenseerd en hiervoor voldoende middelen beschikbaar zijn.

Samengevat zien wij dat met de kansrijke alternatieven op onderdelen is tegemoet gekomen aan eerder meegegeven bestuurlijke standpunten. Helaas is de relatie met gebiedsontwikkeling aan de Wijchense zijde naar de achtergrond geraakt. Hierdoor zijn meekoppelkansen voor versterking van de recreatieve routestructuren, zoals het vrijliggend fietspad en struinroutes, zeer beperkt. In het vervolgtraject blijven wij hiervoor aandacht vragen. Verder verzoeken wij om duidelijkheid over rol en zeggenschap van gemeente Wijchen in het vervolgproces. En een transparante afweging van alternatieven, waarbij rekening wordt gehouden met lokale belangen en nadelen.

Met vriendelijke groet,
namens het College van burgemeester en wethouders,

Paul Loermans

Wethouder